

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, AZ ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egészévre 8 K. Félévre 4 K. Negyedévre 2 K. Külföldre egész évre 12 korona. Papok-, tanítók-, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre 6 K. a tanító-egylet tagjainak, közs. és körjegyzőknek 5 K. — Egy példány ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm.-ként 6 fillér-többesúri közlésnél 4 fillérért közöltenek. Nyilt-tér sora 1 K. Hirdetés és nyilt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen hetenkint egyszer: **vasárnap.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. — Kéziratok vissza nem adtnak.

Állatorvosok.

I.

(Dr. K.) Sok szó esik ujabbau az állatorvosokról.

Három évvel ezelőtt az állatorvosi akadémianak főiskolai rangra s ezzel az állatorvosok elméleti képzettségének az emberorvosokéval majdnem egyenő színvonalra való emelése toltta először különösebben elétérbe az állatorvosi kérdést. Tudományosabb, képzetesebb és mindenképpen alkalmasabb állatorvosi nemzedéket remélünk akkor az elméleti képzettség fölemelésétől.

Két évvel ezelőtt az állatorvosi közszolgálat újjászervezése még fokozottabban a kérdés felé terelte a figyelmet. Az egész közvélemény majdnem egyhangu helyesléssel és méltánylással vette tudomásul ezt a reformot is, a törvényhozás legnagyobb készséggel fogadta s emelte törvényerőre a földmivvelésügyi kormány kezdeményezését, közérdekű szolgálatra alkalmasabb állatorvosi szervezetet s jobb állategészségügyi viszonyokat remélve az állatorvosi szolgálat államosításától.

Legujabban azonban több oly megjegyzést hallottunk és olvastunk, a melyek

szinte élesen kirittak az eddigi felfogásból, többé-kevésbé elnyitlenül itelve meg különösen az állatorvosok működését.

Az állatorvosi működés sokkal szorosabb összefüggésben van egész állategészségügyi igazgatásunkkal s az állategészségügyi igazgatás sokkal fontosabb érdekeit képviseli közgazdasági életünknek, semhogy, habár rövid ideig is, tisztázatlanul hagyhatnók az idevonatkozó kérdéseket.

Jöjjünk tehát tisztába azzal, mi tulajdonképpen az állategészségügyi igazgatás, mi abban az állatorvosok feladata, mert csak ezen az alapon értékelhetjük, méltányolhatjuk vagy bírálhatjuk igazságosan az állatorvosok működését.

Többé-kevésbé minden igazgatási ágnak megvan az a jellemző vonása, hogy a közrendet az egyén akaratnak bizonyos korlátok közé szorításával tartja fenn. Az egyén akarat korlátozása pedig azokra, a kiket éppen alkalmasan érint, sohasem kellemes közvetlenül. Az állategészségügyi igazgatás, még egyéb igazgatási ágakhoz viszonyítva is, a dolog természeténél fogva, tulnyomó részben az egyén rendelkezés korlátozására van utalva. Közvetlenül nem a produkció elősegítésére, hanem a produkció akadályainak, az állattenyésztés és

állatkereskedés veszedelmeinek, az állati betegségeknek megszüntetésére irányul. Ezt a közérdeket pedig csak úgy érheti el, ha meggátolja az egyeseket min tabban, a mi ezt veszélyezteti. Meggátolja a ragadós betegségben szenvedő állat használatát, forgalmát, értékesítését mindenütt, a hol erre szükség van s a hol az egészséges állatoknak a betegségtől való megóvása ezt megköveteli. Ez bizony sokszor még tetézi annak a gazdasági kárát, a kit különben is megkárosított a tulajdonában levő állatoknak betegsége, de a betegség elterjedését megakadályozni más módon nem lehet, a közös érdek az egyén érdektől ezt az áldozatot megköveteli.

Az azonban kétségtelen, hogy céljában és eredményeiben is bármennyire szükséges és üdvös dolog az állatok használatának és forgalmának állategészségügyi szempontból való szabályozása, a szabályozás mégis az esetek tulnyomó részében egyesekre hatványos korlátozással jár, e korlátozás sokszor időlegesen vagy egyesekre nézve kárt is okoz, tehát közvetlen nyilvánulásában nem mindig szimpátikus.

S ennek az igazgatási ágnak, ezeknek a korlátozásoknak eszközei az állatorvosok. Ők állapítják meg a ragadós állati

„SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRGYÁJA.

Ezüst Hárfá.

(A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárgyaja.)

Nagy örömmel lapozgatok minden olyan könyvet, melynek lelke, szelleme nemzeti erőforrásból ered s tiszta tükrében a magyar geniusz ragyogó színei verődnek vissza. Hej, mert csunya szecsessziós világba kerültünk bele. A festészet, szobrászat, divat, műipar egyaránt ennek a szecsessziós hóbortnak a betege. A „nemzetközi irány“ magyarságunk sok szép, eredeti vonásait törölgeti, pusztítja minden téren. Beteges nálunk a zenei élet is, a hol a nagyritkán műsorra kerülő magyarfajú zenét és dalt annyira dekomponálják a háromnegyedes taktusokban galoppoló „zenetítánok“, hogy amugy sajog a magyar ember szíve... Az árvamódon lézengő szegény népdalt a trágár operettek által csaknem egészen leszorított népsziművek ha befogadják...

Nem egészséges, beteges járvány biz, ez és annál jobban esik, valahányszor a dal és zene erős nemzeti karaktere, a gyönyör élvezete mellett, hazafias érzést vált ki a szivemből-

Ilyenféle könyv az „Ezüst Hárfá“, melynek címe alatt Erdődi Ernő ismert székesfővárosi

tanár, a magyar dalköltészet régi, lelkes művelője, két kötetben antológiát adott ki Lampel Róbert cs. és kir. udvari könyvkiadó czégnél.

Ez a két önálló kötet 427 karéneket foglal magában. Mindkettőben a dalok díszes rajzokkal ellátott hat főcsoportban — „Isten, haza, király“, „Élet“, „Katonadalok“, „Népdalok“, „Tornadalok“, „Indulók“ — oszlanak föl s ezeknek gazdag, változatos anyaga bőven tárja föl az élet minden olyan körülményeit, melyek a dalravágyó lelket megérintik és hangulatot, érzelmeket fakasztanak a szivekben.

A vallásos ének alkalmazását nagy előnyére irom Erdődiinek. Hiába okoskodunk, a vallásos érzés az idealizmus fejlesztésének elsőrangú tényezője! Ezekben a fenséges szárnyalású énekekben a keresztény szellem ereje és hatalmas miszticizmusa érinti meg lelkünket s egekbeszálló fohásza maradandó hatással vannak az erkölcsi életre. Jó utmutatással is szolgálnak a mostan divó hangversenyszerű templomi éneklésnek, melylyel szemben ugyszólva meg kell védeni az egyházi zenét a kicsapongástól és a szentimentalizmustól. Ezek csak arra való, hogy az embert kizökkentsék az ájtatosságból.

A többi kategóriáról nincs más mondanivalóm, csak az, hogy a szaktudással, nagy szorga-

lommal összehozott szebbnél-szebb régi és új dalmok valami szakadatlan erővel ragadnak magukkal. Érezzük, hogy ezideig az „Ezüst Hárfá“ hiányzott; ez az antologia irodalmunkat gazdagította.

Mascagni, a hirneves olasz zeneirő, Velenzében (1900.) tartott felolvasásában, az összes európai nemzetek közt — az olaszt kivéve — egyedül a magyart jellemezte olyannak, amely legtöbb eredetiséggel bír. Erdődi gyűjteményében ezt az eredetiséget, zamatos magyar stílt megtaláljuk. Dalaiból igazi magyar szellem árad ki. Szerző az idegen nemzetek jellegzetes dalait, főleg himnuszait is megismertetni ohajtja. Az összehasonlítás és a példa céljából nagy jelentőséget ad ez si a műnek.

Jól esik látnom ebben az antológiában az erdélyi s különösen a székely népdalokat is, melyeket eddigelé ilyenmü gyűjtemények meglehetősen elhanyagoltak. Ezt a körülményt a „Zenelap“ ápril. 15. száma is, idevonatkozó bírálatában jelentősnek tartja, midőn felemlíti, hogy „az eddig szóhoz nem juttot erdélyi dalköltőket is megszólaltatja és most tárul elejbenk valójában amög alig ismert, minden ízében magyar költészet kincsés tárháza“.

Erdődi erdélyi születésü, akit — úgy látom —

betegségeket, ők mendíják meg, hol van szükség s mennyiben van szükség a betegség terjedését megakadályozó korlátozásokra. Hálátlan szerep azok előtt, a kik nincsenek tisztában az állategészségügyi igazgatás igazi feladataival, de elengedhetetlen tényezője az állategészségi rendnek, elengedhetetlen feltétele az állattenyésztésben fekvő óriási gazdasági érték megóvásának. („M. N.”)

Elvi jelentőségű határozatok. A m. kir. belügyminiszter 40/901. sz. határozata: „Annak, a ki iparüzletét ugyanazon első fokú iparhatóság területén fekvő más községbe helyezi át, új iparigazolványt szereznie nem kell, hanem csak a lakváltozást kell bejelentenie.” — A m. kir. belügyminiszter 340-901. sz. határozata: „Azon mészáros, a ki fióküzletében a törvényes köteleknek meg nem felelő üzletvezetőt alkalmaz és a kimérést ilyenekkel végezteti, iparkihágást követ el.” — A m. kir. belügyminiszter 565-901. sz. határozata: „Borhamisítási ügyben a borokból mint a közsegi előjáróság által nem vehető, erre az első fokú rendőr hatóság illetékes. A szakértői vélemény beérkezése után a mesterségesnek nyilvánított borok azonnal zár alá veendőek és e borok csak az ítélet jogerőre emelkedése után semmisíthetők meg.” — A m. kir. közig. bíróság 11798-99. sz. határozata: „Törvényesen eszközölt zálogolás esetében, a behajtási illeték akkor sem igényelhető vissza, ha az adó későbbben mérésellett.”

Világnapló.

— április 24.

Horánszky Nándor kereskedelemügyi miniszterünk meghalt. Fájó megdöbbenést keltett e tündöklő jellem halálhíre országoszerre, melyet nagy remények megvalósítójaként üdvözölt a nemzet, midőn a korona tanácsban, az őt megillető helyet a király bizalma részére kijelölte. Mint megtört reményünk symbolumát állotta ravatalát körül a kecsérgő Magyarországot s kísérte utolsó útjára a nemzet osztatlan és igaz bánata. Nem csoda, hisz olyan embert vesztettünk benne, ki „a szeplőtlen jellem, az abszolút önzetlenség, a kérlelhetetlen kötelességérzet, a

a bércezes kis haza dalos virányai nagyban inspirálnak. Csak a „Szülőföldem” gyönyörű szerzeményét említem fel, melynek szövege és zenéje valami csodálatos búbájjal érintik a messziségből hazavágyó lelkünket.

Az „Erdélyi hajdu tánc” (régí magyar dal), „Most jöttem Erdélyből” (kurucz dal), „Ki mit szeret”, „Nem eszik a macska” (tréfás székely dalok), „Bekecs alatt Nyárad tere”, „Ki a Maros vizét issza”, „Székely vagyok”, „Az én hazám Firtos alatt Énlaka”, „Sorozás” (udvarhelyi), „Honvéd baka” (udvarhelyi), „Székely katona” stb. mind méltóan rászolgálnak a „Zenelap” fennebb említett felfogásának. A „Székely-Udvarhely” hasábjairól is több dal került a gyűjteménybe.

Az „Ezüst Hárfát”, melyet a közoktatásügyi miniszter tankönyvül engedélyezett, a sajtó lelkesen üdvözli. Méltassunk minden olyan munkásságot, mely a nemzeti kultúra ügyében fáradozik.

Üdvözlöm Erődit, kinek az „Ezüst Hárfát” előszavában csekélységemről tett szívélyes megemlékezése ösztönzésül szolgál nekem, hogy a porzemet is fontosnak tartsam, ha székely ügyünkről van szó és hogy a székely nép érdekében, a hol lehet, rajongó szeretettel dolgozzam.

Fülei Sz. Lajos.

puritán egyszerűség” ritka tulajdonoknak megtestesülése volt. Van-e? lesz-e? ki nyomdokában halad. — Az országgyűlés letárgyalta a kultuszminiszteri költségvetést, megszavazták az indemnitati javaslatot és megkezdték az igazságügyi költségvetés tárgyalását. Kinos helyzetet teremtett a kultusz-vita alkalmával, a Jókai Mór részére beállított 8000 K szerkesztői díj, melyet részére mint az „Osztrák-Magyar Monarchia Írásban és Képbén” mű egyik szerkesztője részére a költségvetésbe továbbra is beállítottak, dacára annak, hogy a mű befejezést nyert. Különösen a néppárt tündökölt e tétel eles kifogásolásában; nem respektálva ősz koszorú irónk személyét s azon dicsőséget, melyet írói hírneve a magyar nemzetre árasztott. Mindazonáltal a ház e tételt nagy szótöbbséggel elfogadta. — A képviselőházban ülésezett e hó 27-én az interparlamentáris konferencia magyar csoportja Apponyi Albert gróf elnöklése alatt. A napirend előtt a gyűlés kegyelettel adózott Horánszky Nándor emlékének, ki ezen egyesület alapítója és buzgó tagja volt. — A trónörökös pétervári útja alkalmával felmerült kellemetlenségnek, hogy jövőre eleje vétessék, elhatározatott, hogy jövőre hivatalos útjában minden kir. herceget egy magyar és egy osztrák főúr kísér. Gyakorlatilag is alkalmazást nyer ezen elhatározás már a trónörökösnek Londonba a koronázásra való utazása alkalmával. A trónörökös ezen útjában Festetich Tasziló gróf és Liechtenstein Henrik herceg fogja kíséni.

Megint szaporodott az orosz hatalmasok vértanuinak száma. Sipjagin orosz kultuszminisztert meggyilkolták. Egyik verzió szerint a gyilkosságot az egyetemi hallgatók titkos központi bizottsága hajtatta végre, más verzió szerint ezen me-renylet egy finnországi összeesküvés műve. Némelyek a legerélyesebb megtorlást követelik, míg a csár maga inkább engedékenységre hajlik, mert ő maga kijelentette, hogy kormányrendszerével nincs megelégedve s ezen változtatni óhajt, mert nem akar ázsiai szatrapa lenni. A belga forrongások békés lefolyással végződtek. A 300000 strájkoló munkás majdnem teljes számban munkába állott, mert nem volt pénz arra, hogy a strájkolókat eltartsák. Napi eltartásuk egy millió frankba került s erre segítséget még azon államokból se kaptak, hol a szocializmus legelterjedtebb és legszerveztebb. — Az általános szavazati jog érdekében Norvégiában is nagyobb mérvű tüntetés volt. Stokholmban a rendőrséggel összeütközés is volt és több ember megsebesült. Malmóban tizenkétezer ember vett részt a tüntetésben. — Oroszország 85 millió frankot adott kölcsön Bulgáriának s még sincs elég pénze a macedon bizottság támogatására. Ezen a bolgár kormány úgy vélt segíteni, hogy új 10 filléres macedon bélyeget adott ki, melynek a jövedelme a macedon bizottságé. Hogy pedig keljen e bélyeg, a bölc kormány úgy intézkedett, hogy a tisztviselők fizetésének egy része új bélyegeken kapja ki fizetését.

Vármegyénk tavaszi közgyűléséből.

Törvényhatósági bizottságunk ez évi első rendes közgyűlését kishalmágyi Hollaky Arthur főispánunk elnöklése alatt e hó 24-én élénk érdeklődés mellett tartotta meg. A főispánt küldöttség hívta a közgyűlésbe, hol lelkes éljenzés fogadta.

Ezután főispánunk a következő mély hatást keltett beszéddel nyitotta meg a közgyűlést:

Ték. th. bizottság!

Midőn a f. évben legelső közgyűlésünk alkalmából egybegyűlt bizottsági tagokat üdvözölni szerencsém van, mindenekelőtt fájdalommal kell megemlékezni azokról a veszteségekről, melyek egyrészt törvényhatósági bizottságunk érdemes tagjainak elhunytával vármegyénket sújtották, másrészt országos közéletünk kimagasló vezérférfainak elhunytával hazánkat és nemzetünket valódi

nagy embereitől fosztották meg. A kérlelhetlen balsors nem engedte meg, hogy azt a fényes tehetségű államférfiut, ki 30 éves politikai pályáján igazi hazafisággal és önzetlenséggel, páratlan kötelességérzettel és kitartó munkássággal, a közügyek szolgálatának szentelto életét, — Horánszky Nándor kereskedelemügyi minisztert — az alkotás terén ama csiszos polcon üdvözölhessük, melyre a király és nemzet bizalma csak néhány héttel ezelőtt helyezte.

A halvgézet nem engedte, hogy ez a nagy tehetség, mely egy emberöltőn át dolgozott és küzdött az ország és nemzet javáért, igazaiért és a melynek közreműködésétől oly sokat remélt az egész ország, alkotó képességét a jelenlegi válságos helyzetben érvényesíthesse. Pedig éven most, mikor egész életében következetesen vallott elveinek megvalósítására nyílt meg az alkalom, lett volna legnagyobb szükség az ő alapos tudására, bölcsességére és önzetlen hazafiságára.

Valóban súlyos a csapás, mely az ő elhunytával egy kormányunkat, valamint hazánkat érte. Megdöbbenő a vegzetnek ezen tragikus intézkedése, mely az elvek harcában becsülettel kivívott győzelemnek baberkoszoruját halotti koszorúvá és a polgártársak osztatlan bizalmának nyilvánulásait részvétnyilatkozattá változtatta meg.

Kérve az isteni Gondviselést, hogy hazánkat és nemzetünket jelenlegi súlyos helyzetében hasonló veszteségtől óvja meg: a t. közgyűlés közérületének velek kifejezést adni, midőn indítványozom, hogy Horánszky Nándor keresk. miniszter emléke iránti kegyelet jeléül, gyászos elhunytá felett a th. biz. jegyzőkönyvileg fejezze ki fajdalmat és részvétét, egyszersmind pedig özvegyéhez részvét-iratot intézzen.

Kegyelettel emlékezem meg továbbá Tisza Kálmán volt miniszterelnökről, kinek egy emberöltőn át küzdölmesen megfutott politikai pályája korszakot alkotott hazánk történelmében. Nem lehet feladatom mostan az ő működését bírálni, avagy érdemeit méltatni. De egymagában azon tény, hogy hazánk kormányzatát oly hosszú időn át mint miniszterelnök vezette s az ország pénzügyi helyzetét megszilárdította, azt hiszem eléggé indokolja azt, hogy Tisza Kálmán emlékét törvényhatóságunk jegyzőkönyvileg örökítse meg; elhunytá feletti részvétét jegyzőkönyvileg fejezze ki; egyszersmind részvét-iratot intézzen özvegyéhez.

Fájdalmasan emlékezem meg vármegyénk szülőteiről, s ezek között első sorban *Tibád Antalról*, ki egykor vármegyei tisztviselőkarunknak kimagasló alakja, alispánja volt; később mint orsz. gyűlési képviselő, belügyminiszteri államtitkár és legutóbb mint közigazgatási bíró, mindenkor disze és büszkesége volt Udvarhelyvármegyének. Fényes tehetsége, alapos tudása, önzetlen munkássága, kötelességérzete és puritán jelleme közismeretű volt nemcsak szülővármegyében, hanem az országban is. Üdvös alkotásait általában ismeri közönségünk. Emleke felejtethetetlen mindnyájunk előtt. Indítványozom, hogy eme jeles férfiú emléke jegyzőkönyvünkben kegyelettel megörökíttessék és elhunytá feletti részvétünk jegyzőkönyvbe iktattassék.

Kegyelettel emlékezem meg thatóságí bizottságunk elhunyt tagjairól, nevszerint: *dr Kovács Mórrol*, a helybeli ügyvédi karnak köztisztviselőben állott tagjáról; továbbá *Ferenzy Károly* nyug. pénztári ellenőrről; *Adam Domokos* és *Elekes Balázs* körjegyzőkről, kik valamennyien közbecsülésben levő tagjai voltak vármegyei kezeletünknek; indítványozom, hogy mindnyájuk emlékének megörökítése céljából, az elvesztésük felett érzett részvétünk jegyzőkönyvbe iktattassék.

Ezek után nem mulaszthatom el felemlíteni mindazon jótéteményeket, melyekkel a belügyi kormány a múlt évi elemi csapások folytán mutatkozó in-seget enyhíteni kegyeskedett. Homoród-Almás közseg részere 60,000 K, H.-Karácsonfalva közseg részere 20,000 K, H.-Kemenyfalva tűzkárosultjai részere 1800 K kamatmentes kölcsön adatott; Siklód közseg tűzkárosultjainak 400 K adomány; a megyebeli munkaképtelen szegények segélyezésere 12580 K adomány és végül a megyebeli közsegi vicinalis utakon teljesítendő in-segmunka költségeire 15000 K adomány engedélyeztetett a folyó évben.

Azt hiszem, hogy a belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök urnak a fennebbi adományokban nyilvánult jóakaratu kegyessége méltó arra, hogy ezert törv.-hatósági bizottságunk vármegyénk közönsége nevében hálás köszönetet fejezze ki felirat útján.

Midőn a napirenden levő fontos tárgyak feletti tanácskozáshoz a tisztelt közgyűlés tagjainak szives figyelmét kerem, a közgyűlést megnyitottam nyilvánítom.

Az óriási és közvetlen veszteségek felsorolása s főispánunk minden egyes szava erős nyomokat hagyott a közgyűlés tagjain s ennek kifejezése képen Ugron Zoltán bizottsági tag a következő beszédet mondotta:

„Tekintetes törvényhatósági közgyűlés! Hozzájárulván a főispán ur ó Múltósága által indítványozottakhoz, engedtessek meg nekem is: Horánszky Nándor emlékének néhány szót szentelnem. — Az a közelebbi viszony, melyben hozzá állottam, nem lesz hátrányára a kegyeletnek, sem elhomályosítója nagyságának, mert ő azon nagy emberek közé tartozott, ki a hozzája közel állók előtt még nagyobb volt, mert apróbb gyengéi nem hiányoztak, de olyan kedves tulajdonai, melyek a nagyközönségnek zárva voltak, nem egyszer táruáltak fel ismerősei politikai barátai előtt. — Mindez hozzájárul, hogy emlékéhez csak a legnagyobb fájdalom hangján szólhassak. — Siratom a jó barátot, — ez azonban a végen privát ügy — de lehetetlen, hogy ki a nemzet életéről gondolkozni szokott — benne mint aktív államférfiban a pótolhatatlan veszteséget ne lássa. — Ez esetben a pótolhatatlan nem frázis, mert bizony nem nagy kisebbsítésre esik az élőknek, ha azt mondom, hogy jelenleg azon pozícióit, melyet elfoglalt, hozzá csak közelállva is betölteni — senki sem képes, 30 éven át a magyar kormányférfiak hibáit kijavította, ellensúlyozta; mert nagy tévedésben élnek azok, kik az államférfi fogalmát a miniszteri czimmet összekötve hiszik, még nagyobbak azok, kik azt hiszik, hogy Horánszky érdemeit a miniszteri székben kellett volna össze-szedni. Vitt ő magával érdemet a sirba annyit, hogy bátran együtt emlegethetjük emlékét a „legnagyobb magyaréval“ és a „haza bölcsével“, kiknek tevékenysége szintén nem a miniszteri székben zsugorodott össze, s halhatatlanságukat nem ott szerezték. Bátran maradhat fenn neve, mint „legönzletlenebb hazafi“. Hisz ő volt, ki elvért lemondott hatalomról, fényről, vagyonról s 30 éven által bocsátotta ingyen rendelkezésére tehetségét nemzetének, míg az alkuvók, előretörők sokszor a véletlen feltöltjai, a haza kárára fényes pozíciókat foglaltak el. Jövőbeli reményeink tönkrementek s tanácstalannak, reménytelenül állunk s némelyek talán szemrehányólag, hogy itt hagyott miniszteri alkotások nélkül. Azok ne felejtsek, hogy a jogfolytonosság öre Horánszky volt, a törvényesség helyreállítására Horánszky-nak köszönhető. S hogy az igazság iránt van érzék, az Horánszky hatásának köszönhető. Az etikai alapot Magyarországon ő védelmezte, mert mikor válságosak voltak a napok, akár a hatalmi mámor végtelenre hágott, akár némelyek pozíció-jokat meghunyászkodással akarták menteni, vagy a butaság került felül Horánszky Nándor kised, de félelmet parancsoló alakja, rideg nyugodt, határozott szava, népszerűség-hajhásában el nem koptatott jelleme volt a gát, melyen nem mert keresztül gázolni sem a hatalom — mely idegen forrásokból táplálkozott; sem a kisebbség, mely szélsőségeket keresett. Tekintély volt, mikor tekintélyek nincsenek; önzetlen, mikor mindenki magának kapart; hazafi anélkül, hogy az utcai népszerűség kereste volna. Hiszem és vallom, miket mondtam, s a legjobban a jövő fogja igazolni, hogy mit tettünk a sirgódórbe, be fogja látni mindenki, hogy Horánszky Nándor nem az volt, ki egy törvényhatóság részvétét pusztá czimével zsarolta ki — mert arra a nemzet iránti bölcs, munkás, önzetlen tevékenységével szolgált reá. Isten óvja ilyen nagy csapásoktól magyar hazánkat, melyet ő annyira szeretett és melyert annyit dolgozott és szenvedett!...

A közgyűlés az elnöki megnyitásban elhangzott indítványokat egyhangulag magáévá tette és a napirend megállapítása után a tárgysorozat letárgyalása vette kezdetét.

A Széchenyi István működését érintő iratokat csak a levéltár selejtezésével kapcsolatosan bocsáthatják a muzeum rendelkezésére s erre nézve az alispánt tervezet kidolgozásával megbízták. A vármegye monographiájának költségeire az 1904. évi esztenadajak felhasználását kérelmezik. Tudomásul veszik az ár ai bírságpénzeket érintő belügyminiszteri leiratot s alispánt a székelyegyleti tkptr esődjének befejezése után a veszteségekről teendő jelentésre utasítják. A Nagy-Küküllő-híd költségvetését 56652 K 18 fillérrel jóváhagyták. Az előző évi ebadókat a közkórház egészségügyi kiadásaira fordítják. A közuti munkálatok

sürgős megkezdését célzó keresk. miniszteri leiratot tudomásul veszik; ugyszintén az Apponyi Alpert gróf v. b. t. t. képviselőházi elnök köszönő itatát is örvendetes tudomásul veszik. Az alispáni jelentést, miután előzőleg nyomtatásban megjelent, felolvasottnak tekintik és a legnagyobb elismeréssel adóznak Damokos Andor dr alispánnak az ügy részletei, mint teljes egészében kiválóan gondos jelentésért. Ugron Zoltán köszönetet mond a törvényhatósági bizottság nevében Hollaky Arthur főispánnak, aki a Magyar Földhitelintézet figyelmének fáradságtalan ügybuzgalommal történt idetelérésével nemcsak vármegyénk, de az egész Székelyföld birtokosságának halálját és méltó elismerését kiérdemelte s ezzel a hitelügy rendezését messzekihatóan előbbre segítette. A számonkérőszék jegyzőkönyvének tudomásul vételével kapcsolatosan Biró Dénes vármegyei alveváltárosnak jegyzőkönyvi elismerést mondott a közgyűlés azon ügybuzgóságáért, hogy az anyakönyvi másodpéldányokat hivatalos órán kívül és hivatali teendőinek pontos elvégzése mellett kiváló szorgalommal teljesítette. Pálffy Jenő dr székelykereszturi szolgabírónak a kihágások ügyekben való bíraskodásra fölhatalmazást adtak. A vármegye területén levő erdők múlt évi állapotáról szóló jelentést tudomásul vették. Egy vármegyei gazdatanácsosi állás rendszeresítését elhatározták. A törvényhatósági utkaparóknak a gazdasági munkás- és cselédség-évi segélyt nyújt. Az üresedésben volt árvaszéki II. ülnöki állásra Orbán János báró eddigi helyettes ülnököt, a székelykereszturi szolgabírói állásra pedig Lukácsffy József végzett joghallgatót egyhangulag megválasztották. A tvh. utmesterek és utkaparók a vármegyei telephon hálózat felügyeletére szabályrendeletileg köteleztettek. A közkórházi személyzet napi és fuvardíját szintén szabályrendeletileg megállapították. Sz.-Udvarhely városnak az elemi iskola építésére vonatkozó képv. testületi határozatát — Reiner felebbezésének elvetésével — jóváhagyták. Kozma Domokos árvaszéki díjnoknak az összes várm. díjnokok nevében a napidíj felemelése tárgyában beadott kérvényének helyet adva, napi 40 fillérrel fölemelték fizetésüket. A városi képviselőnek a városháza felépítése tárgyában hozott határozatát az építést illetőleg helybenhagyták; míg az új tervezetre vonatkozó részét módosításra visszaküldik. Az aszfalt járdára vonatkozó szabályrendeletet pedig jóváhagyták. A vármegyei árvaszék előterjesztésével kapcsolatosan Ugron János igen életrevaló indítványt tett; erre közelebbről visszatérünk. Viola Sándor dr-nak a székely kongresszusnak Székely-Udvarhelyen való tartására vonatkozó indítványát tudomásul vette a közgyűlés; úgy vélekedvén, hogy a mozgalom megindítására első sorban a város vezetősége illetékes. Ezekon kívül többé-kevésbé fontos ügyek nyertek elintéztést s a póttárgysorozattal 104 pontból álló tárgysorozat letárgyalása d. u. 5 óra felé véget ért.

Pár szó a peronoszporáról.

(Peronospora viticola)

Nagy-Solyos, április hó.

II.

A bordói lé elkészítése a következőleg történik.

Mindenek előtt veszünk egy nagyobb edényt körülbelül egy 100 liternél valamivel nagyobbat. Ebbe bemérünk 100 liter vizet. Most veszünk 1 klgam rézgálicot és azt egy gyér rongyba kötve a vízbe eresztjük, melyből először még egy kisebb edénybe vagy tíz liter kimerítettünk úgy, hogy a rongyba kötött gálic épen a víz alá merüljön, de annak fenekét ne érte. Veszünk továbbá 1 klgam égetett meszet, melyet a kisebbik edénybe mert vízben megoltunk. Mindkét folyadékot pár óráig pihenni hagyjuk, hogy jól törjenék az oldódás. Ha ez bekövetkezett, miről úgy győződünk meg, hogy a vízbe merített rongyban már nem találunk rézgálicot, t. i. ez már teljesen feloldódott: akkor a két keveréket össze-öntjük. Az összeöntés a következőleg történjék:

A rézgálic oldatot egy erre alkalmas fával elkezdjük keverni. A mésztejet pedig lassan egy sűrű szűrőn át hozzá öntjük, minek megtörténte után egy igen szép kékes fehér folyadékot kapunk. A mésztejet azért kell lassan önteni hozzá, hogy az alján levő szemcsék visszamaradjanak, ugyszintén a szűrőt is azért kell használni, hogy az esetleg átömlő szemcsét visszatartsa, mivel az ha a permetezőbe kerül, veszélyezteteti annak biztos működését.

A keverék jóságáról úgy győződhetünk meg, hogy egy éjszaka állani hagyjuk, miért is tanácsos mindig egy nappal korábban elkészíteni. Aztán anélkül, hogy fölzavarnók, egy pohárral kimerítünk a tetejéről, hol tiszta víznek kell lenni. Ha a víz fehérszínű, úgy kevés a gálicz, ha viszont kékszínű, úgy kevés a mész. Tehát annyit adunk szükség szerint egyikből vagy a másikból hozzá, míg a megszállott folyadék tetején kristálytiszta vizet találunk. Megjegyzem, ha a mérések pontosak voltak, úgy a próba mindig jó keveréket mutat.

A pontosan elkészített keverékkel elkezdjük a permetezést. A permetezés főszabálya, hogy a növény minden része kapjon eleget, mindamellert nem tulságosan sokat. Persze erre a gyakorlat tanít meg legjobban. Különben a permetezés alatt a következő szabályokat tartjuk szem előtt:

1. a szőlő minden zöldrészét be kell permetezni;
2. a szőlő sorokat mindkét oldalukon tehát kétszer kell permetezni;
3. a munkás a permetező végét ne tartsa közel a tőhöz, melyet permetez;
4. ne permetezzen egy tőt oly hosszan, míg azt megkékülni látja;
5. ha a szőlő meredek, a munkás lefelé ne permetezzen;
6. óvakodjunk a pazar permetezéstől, de óvakodjunk különösen a fukar permetezéstől;
7. esőben vagy ha esőre áll az idő, ne permetezzünk, de viszont záporosó után, ha a lomb már megszáradt, azonnal fogjunk a permetezéshez, mert a záporok utáni idő a legveszedelmesebb;
8. közvetlen kötözés után ne permetezzünk, hanem várjuk be míg a levelek természetes állásukat megint felveszik;
9. Virágzaskor semmi körülmények között ne permetezzünk;
10. évenként kétszer feltétlenül permetezzünk és pedig az elsőt a fiatal lombra, a másodikat a fiatal gyümölcsre;
11. az első permetezéshez 1 százalékos, a második permetezéshez 2 százalékos bordói levet használjunk.

Tájékoztatóul még ide jegyzem, hogy a mi viszonyaink közt holdanként körülbelül 3 hectolitert számíthatunk az első permetezéshez, míg a másodikra mindig egy-egy hectóval többet kell venni

S. Berczi.

Közmívelődés.

Meghívó. Az „Udvarhelymegyei Tanító-Egylet“ sz.-kereszturi köre tavaszi gyűlését f. évi május hó 14-én d. e. 9 órakor kezdődőleg Székely-Kereszturon az állami iskolában tartja, melyre a tagokat, tanügybarátokat tisztelettel meghívom. **Tárgysorozat:** 1. Elnöki megnyitó. 2. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 3. Tanit Mátyó György saját iskolájában a phonomimikai módszer szerint. 4. Székely-Kereszturt közmívelődési szempontból ismerteti Balogh Róza. 5. Felolvas Rozsondai István. 6. Szavaltat. 7. Felolvas Simó Lőrincz. 8. Jelentések, indítványok. 9. A jövő gyűlés helyének, idejének és tárgysorozatának megállapítása. Oláh-Hidegkuton, 1902. évi április hó 22-én. Sándor Lajos, köri elnök.

Egyházi élet.

Papi fogadtatás, beiktatás Muzsnában. A következő sorokat vettük: Feledhetlen öröm ünnep volt e hó 12. és 13-dika a muzsnai ev. ref. egyháznak, de nemcsak, hanem az egész politikai községnek is életében. Előbbi napon volt Kádár Dénesnek egyházába megérkezése, utóbbi ünnepélyes beiktatása. Április 12 én mar a helyi órákban a helybeli székely zenekar indulást játszva bejárta a községet, mintegy jelezve az

örömnapp megérkezett, másrészt pedig az erkei állomásra leendő indulás idejét. Nemsokára az ev. ref. presbiterium és a zenekar szekereken elhelyezkedve indult a vasuti állomásra, hol is rövid Isten hozottat mondva az egyház képviselője új lelkészének, sietett mielőbb bemutatni új lelkészét, büszkeségét, községének, egyháznak. Előre történt megbeszélések folytán a község végén és az egyház papi lakja előtt lett volna az ünnepélyes fogadtatás, de a fiatalság: legény, leány kíváncsiságának ellen nem állbatván s tiszteletének is nagyobb kifejezést adandó a határszéligen kiment az érkező elé, honnan impozáns lobogó-disszel, zenekar kíséretében lassu méltósággal vonult a menet fel a községbe. A község végén felállított „Isten hozott K. D.“ feiratu diszkapunál összegyűlve sorban várta az érkezőt a helybeli áll. isk. gyermeksereg tanítók felügyelete mellett a község apraja, nagyja, ifja, örege. Itt Mátyás János helybeli unitárius lelkész fogadta új kollégáját a község nevében, a zsidó nép s Mózes életéből szép hasonlatokat hozva fel, melyre lényegében a következőkkel válaszolt új lelkész: „Egyéni nézeteket, véleményeket kifejezhetünk az egység rovása nélkül, ha azok őszinte meggyőződésből származnak: minél hivebbek vagyunk speciális feladatainkhoz, annál határozottabban szolgálhatjuk az egységet is. E községben más felekezet is lévén, az egységre helyezi a súlyt új lelkész, abból a tudatból kiindulva, hogy összhangzólag működhetünk, hogyha lelkünket a szeretet kapcsolja össze.“ Innen az egész közönségtől kísérvé indult a menet a ref. templom és paplak elé, hol Jakab József ev. ref. énekező szónoki hévvel tartott s köztetszésben részesült üdvözlöt mond az egyház megbízásában, hivatkozva a jeles elődökre, örömiének ad kifejezést, hogy ily kiváló képzettségű egyént nyert az egyház papjának, bemutatja a templomot, mint működésünk legfőbb színterét, felajánlja az egy év óta gazdátlanul álló paplakot; mire új lelkész igen szép viszon válaszában igéri, hogy a jeles elődöknek méltó utódja akar lenni; a diszes fogadtatást szívből megköszönni. A beiktatás 13 án volt Kállai Ferencz beiktató, Mester János espreshelyettes átadó- és Kállai István beszolgáló-lelkészek közreműködésével. Új lelkész székfoglaló beszédében a lelkész hivatását vázolta oly magasröptű, elragadó szép beszédben, hogy különösen midőn a Krisztus iránti szeretetről szolt, mindnyájunk szemében könny csillogott fel s a hatás annyira fokozódott, hogy intelligens emberek azt jegyezték meg, hogy valóságos prófétát kapott Muzsna új lelkészében.

Különfélék.

Kinevezés. A belügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott miniszterelnök vármegyénkbe a fiatalfői anyakönyvi kerületbe Murvai Lajos segédjegyzőt, a bágyiba pedig legújabb Bencze Ferencz birtokost anyakönyvi helyetteseknek nevezte ki s mindkettőt a házassági anyakönyv vezetésével és a házasság körül való közreműködéssel megbízta.

Esküvő. Özv. Tibád Gergelyné szül. Bar-kóczy Juliánna és Jakab János Torda város főjegyzője tegnap d. e. 11 órakor házasságot kötöttek a helybeli anyakönyvi hivatalban. Az új pár a délutáni vonattal már elutazott Tordára.

Meghívó az udvarhelyi ev. ref. egyházmegyei egyházi értekezlet Székely-Kereszturon tartandó közgyűlése alkalmával folyó 1902. évi április 30-án az áll. tanítóképző-intézet tornatermében rendezendő tarsas-estélyére. Műsor: 1. „Ima.“ Tolnai J.-tól. Éneki a sz.-kereszturkőri ev. ref. értekezleti dalkar. 2. Szaval Gyárfás Anna k. a. 3. Zongorán játszik dr. Gyarmathy Rezsóné urhölgy. 4. Felolvasás Ravasz Árpád, székely-udvarhelyi ev. ref. koll. tanár. 5. Zongora-hegedű-ének-trió. Előadják Sebesi Lilla, Aranka és Margit kisasszonyok. 6. Költemények. Irta és felolvassa Eisenlohr Ulrich, segesvári m. kir. pénzügyigazgató. 7. „Fel a szent háborúra.“ Szövegét

irta Petőfi; zenéjét szerezte Végler Gyula. Előadja a tanítóképző-intézeti dal- és zenekar. Hely-árak: I. r. ülőhely 2 K. II. r. ülőhely 1 K 20 f. Állóhely 60 f. Tanuló- és gyermekjegy (állóhely) 40 f. Kezdeté d. u. 6 órakor. Jegyek előre válthatók Benkő Mihály és Társa kereskedésében.

Az érettségi vizsgálat a ref. kollegiumban dr. Mezei Ödön főgondnok elnöklésével f. évi június 23. és 24-ik napjain lesz. Az írásbeli érettségit május 26-30-ik és a VIII-ik osztály évvizsgálatát május 14. és 15-ik napjain tartják meg a 23 növendékkel, kik közül egy kivételével valamennyi érettségire akar állani.

Halálozások. Id. Boros József életének 73-ik, házassága 42-ik évében, hosszas szenvedés után e hó 21-én d. e. 9 órakor megszűnt élni városunkban. Temetése az ev. ref. szertartás szerint e hó 23-án általános részvét mellett volt. Halálát Orbán Róza, mint neje; Boros Sándor és családja, Boros József, Boros Ilona férj. Baláska Károlyné, Boros Károly neje és gyermeke, Boros Domokos és neje, Boros Zsigmond neje és gyermeke, Boros Julia férj. Ferenczi Pálné s gyermekei, Boros Biri, Boros Lajos és Boros Póli, mint gyermekei gyászolják. — Özv. Balás Gergelyné szül. patakfalvi Ferenczi Juliánna, héjjasfalvi ev. ref. papné e hó 21-én reggel 3 órakor hosszas és kínos szenvedés után életének 79-ik, özvegyiségének 24-ik évében elhunyt Segesvárt. Földi maradványait e hó 23-án d. u. 2 órakor a háznál tartott ima után Héjjasfalvára szállították és ott az ev. ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyezték. Balás Imre segesvári ev. ref. pap és felesége Gyertyánffy Katinka s gyermekeik: Katinka, Magda és Palika; Balás Lajos és felesége Hegedüs Juliánna s gyermekeik: Lajos, Juliánna, József, Irma, Erzsébet, Imre, Zsuzsa, Károly, Mária és István; Balás Berta és férje Gábor Dénes s gyermekeik: Győző, Erzszi, Mariska és Dénes az elhunytban forrón szeretett édes anyjukat, anyósukat, illetve nagyanyjukat siratják.

A tanári kör f. hó 19-iki ülésében — a Szabad Lyceum ez idei ciklusának lefolyásáról lévén szó, nem csekély consternatiót okozott városunk intelligens osztályának a Szabad Lyceumokkal szemben tanusított indolentiája, hideg magatartása. Valóban, ha elgondoljuk, hogy e város főiskolainak tanáraiból alakult testület felolvasó-estélyei döntő, irányító egyéneink közönysége miatt — tisztelet a kivételeknek — kik közül többen — mint tudjuk — erkölcsi s ha szükséges lenne még az anyagi támogatást is szíves készséggel felajánlották — jutna zátonyra, ez állapot városunknak nem volna előnyére. Hisszük és reméljük, hogy a jövő iskolai évbéli ciklus alatt fáradságos törekvésükben tanáraink nagyobb elismerésben részesülnek városunk intelligens osztálya részéről, a gyűléstermek nem fognak kongani az ürességtől, az illetékes ténylezők maguk találhatnak alkalmat a jobb sorsra érdemes ügy fellendítésére.

A székelyudvarhelyi birtokosok, kik legeltetési jogukat értékesíteni akarják felhívatnak, hogy a jogositványukról szóló Igazolványt Hlatky Miklós birt. elnöktől vegyék át annál is inkább, mert a birtokossági tanács határozatából kifolyólag jogaikat csak azok élvezhetik, kik ezen Igazolvány birtokában vannak.

Az ev. ref. kollegium ifjusága május 11-én tartandó hangversenyének műsora a következő: I. rész. 1. Romeo és Julia, nyitány Bellinitől. Csanády Rozsika és Rödiger Melanie kisasszonyok közreműködésével (zongora 4 kézre), előadja az ifjusági zenekar. 2. Az urítel, melodráma Nemes Várad A.-tól. Előadja Korb Jolán urnő, zongorán kíséri Demény Ferenczné urnő, harmoniumon Morascher Hugó zenetanár. 3. „Violin Koncert“ I. II. op. 77. Danclától. Zongora kíséret mellett előadja Bedő Béla VI. o. t. 4. Gaudemus. Régi diák ének. Karra alkalmazta Koesler J. Előadja az ifjusági énekkar. II. rész. 1. Bethlen óda. Hat szólamu vegyeskar sopran és tenor szólvál. Szövegét írta Váró Ferencz, zenéjét Borsai Samu. Előadja az ifjusági ének- és zenekar. (Kiegészítve harmonium, zongora és réz-instrumentumokkal). 2. Összevisszaságok. (Humoros egyveleg magyar költőkől). Előadja Nagy Elemér tanár. 3. Magyar népdalok. Czibalmal előadja Ferenczi Rákhel k. a. 4. Történelmi hang-

verseny a Rákóczy kor dalaiból, tárogaton előadva (czibalom, brácsa és gordonka kísérettel). A kurucz történelmi dalok rövid magyarázatával. 1. Rákóczy siralma, az Ocskay brigadérosból, (Kun László) az ifj. énekkar közreműködésével. 2. Magyar nóta Czinka Pannától 1709-ből. 3. Sátoros nóta, kurucz motívumokból összeállította Káldy Gyula. 4. Eredeti Rákóczy nóta (a mint azt a Rákóczy korban tárogaton fújták). 5. Rákóczy Samuel 1664-ből. 6. Kurucz tábori dal 1662-ből. 7. Kurucz dal 1704-ből. 8. Kurucz tanyá 1709-ből. 9. Béri Balog Adam kurucz generális nótája 1709-ből. 10. Rákóczy-Bercsenyi emlékezete 1730-ból. A meghívók közelebről szétküldetnek. Helyárak: az első sorok 3 kor., a többi kor., tanuló-jegy 1 kor. Jegyek előjegyezhetők Gyertyánffy G. könyvkereskedésében.

A Székelyudvarhelyi Hitelszövetkezet évi rendes közgyűlését e hó 20-án tartotta meg, Kassay F. Ákos igazgató-elnök elnöklete alatt. Az évi jelentéseket és számadásokat tudomásul vették s a felmentvényt úgy az igazgatóság, mint a felügyelőbizottságnak megadták. Az igazgatóságba a három kilépett tagot visszaválasztották s a felügyelő bizottságba új tagnak lapunk szerkesztőjét választották meg. A szövetkezetnek — indítvány folytán — ipari és gazdasági szövetkezetté alakítását a közgyűlés elfogadta és a kivitelre vonatkozó módzatok előkészítésére Spaller József szakiskolai tanár elnöklete alatt bizottságot küldött ki, hogy az 15 napi záros határidőn belül véleményét terjessze be az igazgatósághoz, mely 45 napon belül az átalakuló közgyűlést megtartani köteles leendő.

Uj ügyvédi iroda városunkban. Dr. Pál Ernő tehetséges, széleskörű szakismeretekkel bíró helybeli ügyvéd Gyarmathy Ferencz szintén helybeli ügyvédtől — kivel eddig közös irodát tartott fenn — megvált és városunkban, a szombatfalvi-utca sarkán levő emeletes épület földszintjén (a Korona-vendéglővel szemben) új ügyvédi irodát nyitott. Ajánljuk a szorgalmas és lelkiismeretes ügyvédet a jogkereső közönség figyelmébe és valóban megérdemelt bizalmába.

Amerika felé nem könnyű az utazás, hosszú tengeri utat kell megtenni. A brémai osztrák és magyar konzul jelentése folytán azt írja a külügyminiszterium, hogy az újabb időben gyakran előfordul azon szomorú állapot, hogy németül sem tudó kivándorlók minden pénz nélkül érkeznek Brémába azon reményben, hogy a tengeren való átkelés költségeire szükséges pénzt ott keresik meg, vagy mint hajómunkások ingyen utazhatnak Amerikába. Figyelmeztetjük az Amerikába kivándorolni szándékozókat, hogy elegendő utiköltség nélkül utra ne keljenek, mert Brémában feles számú munkaerő áll rendelkezésre és a hajók a tengeri utra munkásokat nem vesznek fel s így annak lesznek kitéve, hogy a német hatóságok hazautasítsák.

Uj napilap Maros-Vásárhelyen. A Maros-Vásárhelyt megjelenő „Székely Lapok“, melyet dr. Szász Karoly szerkeszt, napilappá alakult át. Ezzel a „Frisz Székely Ujság“, melyet szintén a „Székely Lapok“ szerkesztősége adott ki, megszűnt. A lap iránya, programja ugyanaz maradt.

A téli és tavaszi száraz, hideg időjárás, valamint az e heti hirtelen érkezett dér és hó s a csaknem folyton dolgozó keleti és északi szél, mely esőt nem enged, már-már a kétségbeesésig terjedő aggodalomba ejtette vármegyénk területén a mezőgazdákat nem csupán az őszi, hanem a tavaszi vetésekre nézve is. A hihetetlen gyorsasággal kikeltésre alkalmas nedves földre az ősszel elvetett magvak nagy része eltaplósodva és csírásan elveszett, mert a vetésre következett két hétig tartó hideg keleti szél a földnek nyomban kivette minden nyirkát s még most is szárazon áll a föld. A buzák felette ritkások; több helyen erősen pusztítja valami bogár. A rozsot meglehetően kapálni. Többen kiszántották s árpát vagy egyebet vetettek helyébe, vagy a szántatlan földre reája. Az új mag sorsa is bizonytalan az északi és keleti szárazító szél miatt. Ez elég baj, ha egyéb nem volna is bőven.

— Fűr...
Oszkár dr. s...
dők ismert...
lódési Egyet...
daja (Budap...
bárkinek in...

— A h...
tartotta meg...
Koronkay-fé...
kérés elinté...
tárgya volt...
átirata, mely...
„Székely ko...
a székely ar...
kozik. Behat...
Zoltánhoz, v...
intéznek s f...
itt tartása é...
és a város...
ajánlja föl s...
megtartásán...
megye fő-...
lemben va...
Majd elfoga...
s megállapí...
kéthetenkén...
állandóan a...
jövotelt. A...
viszonyitva...
egyes megj...
évi 2 koron...
ülésekre va...
léptet életh...
ezután ne...
• g y i k (19...
hívások. Sz...
den téren a...
a netalán...
— nemes

— Uj...
bizonyos t...
csátot ki...
zásáról. E...
a fő czél...
szerűsítése...
digi eljárás...
likáció s...
házakkal...
hatóságok...
most kiado...
nehézsége...
temesen d...
gatási hat...
az egyes...
den lehet...
gyakrabba...
vány mint...
delethől n...
nem a ha...
selők mur...

— M...
zos beteg...
nál, mer...
geknél is...
szereket...
tak, pár...
Zoltán B...
náért Buc...
— I...
dalmi és...
jelenő lap...
lap fonto...
elő mag...
Szerkeszt...
ratzia 33...
évre.

— gyenge t...
mivelésü...
kein a k...
vezmény...

— **Fürdők és nyaraló helyek** czimvel Fodor Oszkár dr. szerkesztésében az összes hazai fürdők ismertetését adta ki a Dunántúli Közmivvelődési Egylet. E füzetet az egyesület titkári irodája (Budapest, VIII. Kerepesi-ut 43) kívánatra bárkinek ingyen megküldi.

— **A helybeli Székely-Társaság** e hó 21-én tartotta meg legközelebbi ülését a Sándor István Koronkay-féle vendéglő helyiségében. Egy segélykérés elintézésén kívül az ülésnek igen érdekes tárgya volt a székelykereszturi Székely-Társaság átirata, mely a július hó első felében megtartandó „Székely kongresszus“-nak Székely-Udvarhelyen, a székely anyavárosban való rendezésére vonatkozik. Beható vita után elhatározták, hogy Szakáts Zoltánhoz, városunk polgármesteréhez beadványt intéznek s fölkérik, hogy a „Székely kongresszus“ itt tartása érdekében minden lehető kövessen el és a város képviselőtestületének hozzájárulásával ajánlja föl székely anyavárosunkat a kongresszus megtartásának legcélszerűbb helyéül. A vármegye fő- és alispánját is hasonló értelemben való támogatás czéljából megkeresik. Majd elfogadták a Társaság alapszabálytervezetét s megállapították, hogy mostantól kezdve nem kéthetenként, hanem havonként egyszer és pedig állandóan a hónap első hétfőjén tartanak összejövetelt. A tagsági díjak is természetesen ehhez viszonyítva lettek megállapítva. Az eddigi minden egyes megjelenéskor fizetett 20 fillér helyett az évi 2 koronás tagsági díjat léptették életbe. Az ülésekre való összehívásra nézve is új reformot léptet életbe az új alapszabály, a mennyiben ezután nem külön meghívóval, hanem az **g y i k** (!?) helyi lap útján történnek a meghívások. Szóval helybeli Székely-Társaságunk minden térer a székely testvéries egyetértés ápolását, a netalan létező egyenetlenségek eloszlatását is — nemes hivatásnál fogva — kiválóan fölkarolja.

— **Új kórházi szabályrendelet.** Fontos és bizonyos tekintetben új irányt jelző rendeletet bocsátott ki a belügyminiszter a kórházügy szabályozásáról. E szabályrendelet kidolgozásánál az volt a fő cél, hogy a kórházügy terén az eljárás egyszerűsítése minél inkább megvalósuljon. Az eddigi eljárásban ugyanis sok volt a fölösleges komplikáció s ez mind a kórházaknak, mind a kórházakkal sűrű érintkezésben álló közigazgatási hatóságoknak sok szükségtelen munkát okozott. A most kiadott új szabályzat kiküszöböli ezeket a nehézségeket, az eljárást az eddigihez képest tetemesen decentralizálja, a kórházak s a közigazgatási hatóságok érintkezését közvetlenebbé teszi, az egyes mintákon, kimutatásokon megtesz minden lehetséges egyszerűsítést s ezenfelül a leggyakrabban előforduló intézkedésekre nyomtatvány mintákat (blankettákat) állapít meg. E rendeletből nemcsak nagyobb rend és gyorsaság, hanem a hatóságok, különösen a vármegyei tisztviselők munkájának könnyebbítése is remélhető.

— **Ne mulasszák el** a köszvényes és csuzos betegek a hírneves Zoltán-féle kenőcsöt használni, mert e páratlan kitűnő szer még oly betegknél is, kik évek óta szenvednek és különböző szereket, gyógyfürdőket eredménytelenül használtak, pár nap alatt gyógyulást idéz elő. Kapható Zoltán Béla gyógyszerárában üvegenként 2 koronáért Budapesten.

— **Bukaresti Magyar Ujság** czimvel társadalmi és ismeretterjesztő, minden vasárnap megjelenő lapot szerkeszt és ad ki Bálinth János. E lap fontos kulturmissziót teljesít az idegenben élő magyarság érdekeinek fölkarolása körül. Szerkesztősege és kiadóhivatala: Bukarest, Baratzia 33. sz. alatt van. Előfizetési ára 8 K egy évre.

— **Székely kiscgazdák segítése.** A múlt évi gyenge termés következtében Darányi Ignác földmivvelésügyi miniszter az ország különböző vidékein a kiscgazdák között nagyobb mennyiségű kedvezményesáru vetőmagot osztott ki. Jelentéke-

nyen segítette különösen a székely kiscgazdákat, a kik között 32.000 korona értékű vetőmag osztott ki, mivel a múlt évi termés oly silány volt, hogy sok kiscgazda az állami támogatás nélkül a tavaszi vetést is alig kezdhette volna meg.

Nyári menetrend az államvasutakon.

A magy. kir. államvasutak és az általuk kezelt magánvasutakon folyó évi május hó 1-én a nyári menetrend lép életbe, melynek lényegesebb eltérései a jelenlegi menetrendtől a következőkben közölletnek:

A budapest—kolozsvár—predeal és a budapest—arad—tövisi vonalakon. A jelenleg Kolozsvárról és Aradról egyesítve Budapest keleti p. u.-ba délután érkező és ismét ugyanezen irányokba egyesítve délután induló gyorsvonatok Budapest és Szolnok között ismét elkülönítve fognak közlekedni.

A budapest-aradi gyorsvonat mindkét irányban május hó 1-től Arad és Tövis között, június hó 1-től pedig Tövis és Predeal között folytatást nyer és Predealon ismét közvetlenül csatlakozik a román vasut gyorsvonatához Bukarest felé, illetve felől.

Vasár- és ünnepnapokon, valamint a radnai bucsu-napokon Mária-Radnától Aradig este egy helyi vonat helyeztetik forgalomba, minek folytán ezen napokon a Tövisről Aradra este 8 óra 57 perczkor érkező személyvonatnál Mária-Radna és Arad között a szomszédos forgalom menet- és menettértijegyek használata kizáratik.

A Predealról este 8 óra 20 perczkor Brassóba induló vegyesvonat az utóbb nevezett állomáson csatlakozást nyer Zernest felé.

A Budapest keleti p. u.-ról reggel Nagyvárad felé induló és a Budapest keleti p. u.-ba este Arad felől érkező személyvonatok Farnos feltételes megállóhelyén feltételesan megállítatnak.

Továbbá a Kolozsvárról reggel Budapest keleti p. u.-ra közlekedő gyorsvonat június hó 15-től bezárólag augusztus hó 31-ig Jegenye gyógyfürdőn, a Budapestről Kolozsváron át Predealra és vissza közlekedő gyorsvonatok pedig május hó 15-től bezárólag szeptember hó 15-ig Kolozskarán és május hó 15-től bezárólag szeptember hó 30-ig Maros-Ujváron feltételesan ismét megállítatnak.

A Predealról Budapestre közlekedő gyorsvonat Apahidán május hó 15-től bezárólag szeptember hó 15-ig nem állítatik meg.

A kiskapus nagyszabeni vonalon. Nagyszabeni és Vizakna-fürdő között a fürdővonatok május hó 15-től bezárólag szeptember hó 15-ig az idén is naponta forgalomba helyeztetnek.

A brassó—zernesti vonalon. Brassó és Zernest között mindkét irányban egy harmadik esti vegyesvonat az idén is forgalomba helyeztetik.

Az egész napra terjedő kirándulás lehetővé tétele czéljából, június hó 1-től bezárólag augusztus hó 31-ig vasár- és ünnepnapokon Brassóból reggel 6 órakor egy új vonat indítatik Zernestbe.

A brassó—kézdivásárhelyi és sepsiszentgyörgy—palancsai vonalakon. A múlt év nyarán vasár- és ünnepnapokon Tusnádról Brassóba közlekedett fürdővonat az idén is június hó 15-től bezárólag szeptember hó 15-ig ugyanazon napokon fog közlekedni.

A jelenleg Gyimesről délelőtt 10 óra 30 perckor palancsára induló és onnét este 7 óra 46 perckor Gyimesre érkező vegyesvonat megszüntetetik.

A nyári menetrendre vonatkozó egyéb részletes adatok úgy a menetrend hirdetőmunkákból, valamint az állomásokon a kapusok, illetve sze mély pénztáraknál, nemkülönben a városi menetlegy-irodáknak darabonként 30 fillérért kapható menetrend könyvecskékből vehetők ki.

A jelenlegi menetrendből az új menetrendbe való átmenetre nézve a t. cz. utazó közönség a következőkre figyelmeztetik:

A budapest—arad—tövisi vonalon. A budapest—aradi gyorsvonat, mely jelenleg Budapest és Szolnok között a kolozsvári gyorsvonattal egyesítve közlekedik, már április 30-án, a kolozsvári gyorsvonattól elkülönítve, Budapest keleti p. u.-ról délután 2 óra 15 perczkor fog indulni és Tövisig fog közlekedni. A folyó évi május hó 31-én Budapestről Aradon át Tövisre érkező gyorsvonat már Predealig fog közlekedni, ellenben a predeal—arad—budapesti irányban közlekedő gyorsvonat május 31-ről június 1-jére hajló éjjelen Predealtól Tövisig még nem helyeztetik forgalomba, hanem június 1-én éjjel és csak Tövisről kiindulól fog közlekedni.

Közgazdaság.

A mező- és hegyőrök biztosítása.

A földmivvelésügyi m. kir. miniszter márczius 28-ról 95459. sz. a. kelt rendeletével igen humanus intézkedést tett a mező- és hegyőrök ellátásának biztosítása végett.

A mezőgazdaság és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII. t.-cz. 82. § értelmében a mező vagy hegyőr, a hivatása teljesítése közben előállott testi fogyatkozás miatt szolgálatából egyszerre elbocsátható nem lévén, úgy ezen szempontból, mint arra való tekintettel is, hogy a mező és hegyőrök szolgálata gyakran jár egészségük és testi épségük kockázatásával ezen szolgálat hatályosabbá tétele érdekében a mező és hegyőröknek hivatásuk teljesítése közben előállott testi fogyatkozások eseteire való ellátását valamely módon biztosítani kell. A miniszter kijelenti, hogy az 1900. évi XVI. t.-cz. lehetővé tette, miszerint az ellátásnak biztosítását úgy a községek, mint a mező és hegyőröket tartó magánbirtokosok a legkisebb anyagi megterheléssel eszközölhessék s eként az 1894. évi XII. t.-cz. 82. §-ának czélzata gyakorlatilag a leghelyesebb módon megvalósítható.

Végül felhívja a miniszter a törvényhatóságot, hogy ajánlja a községek figyelmébe, miszerint azokat a mező és hegyőröket, a kik már legalább 2 év óta állanak szolgálatban, a gazdasági munkás- és cselédségélpénytárba tagokul irassák be.

Közönség köréből.*

Tekintetes Szerkesztő ur!

A „Székely-Udvarhely“ f. évi 15. számának „Közönség köréből“ czimű rovatában „Kereszturi“ aláírással megjelent közleményre — esetleg a félremagyarázások kikerülése végett — válasz nyújtásnak szüksége forogván fenn, kérem kell tek. Szerkesztő urat, hogy soraimnak b. lapjában tért engedni sziveskedjék.

Előre is köszönetet kell nyilvánítanunk t czikkező urnak, hogy közfigyelemből ilyen fontos mezőgazdasági érdek szolgálatába közhasznu felszólalást tett, s azzal nemcsak a vásárló gazdaközönség jól felfogott érdekein segített, hanem a heti-piaczczal bíró községek előjáróinak is a piac ellenőrzését, illetőleg a rendőri ellenőrzés gyakorlásának könnyebbé tételét előbb mozdította.

Nagyközségünk előjárósága s rendőrsége is „bir tudomással“ az 1894. évi XII. t.-czikkről, valamint a vonatkozó végrehajtási intézkedésekről és törvénybe fektetett jogát a heti-piacz forgalmának ellenőrzésénél gyakorolja s gyakorolta is; csak ezen kötelességének végzésénél az nem igen áll módjában, — éppen mint t. czikkező urnak — hogy az ellenőrzésnél a kiscgazdák által elárúsítás végett felhozott lóhere és luczerna magvak aranka mentességét igazságosan megállapíthassa, avagy ellenkező egyszerű feltevés miatt az összes ilyféle árut a helyi közforgalomból kitiltva — azt konfiskálhassa.

A termelő kiscgazdák a tavaszi idény alatt 1/2—1 vékonyi lóhere vagy luczerna magot hoznak be elárúsítás végett. Az ellenőrző közeg föl szólítására, ilyen alkalommal „valamennyinél“ azt a kis mennyiséget termő földjén, az aranka fellépésének még hire sem volt. — Hihető is... nem is!... Bizonylatot egyetlen község előjárósága sem állit ki. Ezen magféléknek arankamentesség iránti vizsgálása és ennek hiteles bizonyítása, a zsákok vagy tartányok ólomzárólása „az áll. vetőmagvizsgáló állomások“ feladat-körébe tartozik.

* Az e rovatban megjelent közleményeket díjtalanul közöljük, de a felelősség a beküldőt terheli. Szerk.

(A földm. m. kir. miniszter 1896. évi 874.34—895 számú körrendelete). Ezek pedig arankamentességi vizsgálatoknál, a magánárúknak legalább is $\frac{1}{2}$ métermázsányi mennyiségéből vett „szabályszerű mintából” végzik az arankatartalomra vonatkozó meghatározását. Már most az a kisgazda, ki legfeljebb eladásra 10—12 kiló lóhere magot termesztett egy kisebb területen, melynek állítólagos arankamentességét, már a gondosabb — jóformán kerti művelése miatt sem igen lehetne kétségbe vonni — szállitassa terményét Kolozsvárra és vissza elég költségesen, hol igaz, a gazdák részére, az „állomás” alapszabálya értelmében a vizsgálatokat díjmentesen teljesítik; azonban mint t. czikkirő ur is óhajtja, a forgalomba hozatalnál az ólmzárolást ebben az egyedül hiteles esetben pedig a gazdákat is terhelik a szabályzatban meghatározott összes díjak és költségek. Mi a kistermelőnek bizony elviselhetlen gondot és bajt okozna a jelenlegi „székely helyzetben”. Különbösen is a vevőnek minden jogában áll a saját érdeke megvédése szempontjából, a vett magot „a m. k. áll. vetőmagvizsgáló állomáson” felülvizsgáltatni, s ha arankásnak találta, az eladóval szemben kártérítési keresettel fellépni és büntetését kívánni.

Községünk részéről az ellenőrzés, mint eddig — ezután is, minden „gyanu hozzá férése” nélkül egyformán gyakoroltatik az eladókkal szemben kivétel nélkül s nem volt ez idén kereskedéseinkben és a tavalyihoz hasonló eset, hogy e téren kihágás miatt, felsőbb hatóság által kirótt bírságolás vált volna szükségessé.

Székely-Keresztur, 1902. április 17.

Jakabházy Samu,
bíró.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Tisztelettel kérem becses lapjában — alábbi nyilatkozatomat egész terjedelmében sziveskedjék az igazság érdekében közreadni.

Siklódon 1902. február 22-én 17 székely család lett koldussá a nagy tűzvész miatt.

Alispáni engedéllyel e szerencsétlenek bejárják a vármegye községeit, s a hol lehet: gyűjtenek könyöradományt.

Némely, kivált kath. vallású községekben azon hir terjedt el, mintha a Siklódra gyűlt adományok kiosztásánál Bálint Ferencz siklódi róm. kath. vallású égett egyént az inség-bizottság megrovíditette volna, vagy éppen teljesen mellőzte volna.

Ezen hir a siklódi kálvinistákból alakult inségbizottságot nem a legszebb színben tünteti föl, azért az igazság érdekében — mint a bizottság elnöke — kijelentem az alábbiakat:

Siklód csaknem egészen ref. vallású székely családokból áll; 5—6 családban van néhány új róm. kath. egyén is, kik 8—10 évvel ezelőtt az egyházi teher viselése alól szabadulni akarván: kitértek a ref. egyház kebeléből.

Ezek közül való nevezett Bálint Ferencz is. Az etédi ref. egyház elnöksége az általa gyűjtött könyöradományt úgy adta át nekünk kiosztás végett, hogy azt a „hitsorsosok” számára gyűjtvé: azok részére osztandó ki.

Miután a 17 égett családból csupán nevezett Bálint Ferencz róm. kath., neje azonban ref. vallású: ez okon egy kiosztási kulcsot állapított meg inségbizottságunk, mely szerint némelyek $\frac{3}{4}$, mások $\frac{3}{4}$ és az egész kárt vallók $\frac{1}{4}$ -ed osztalékot kapjanak sorrend szerint.

E kulcs szerint Bálint Ferencz — noha teljes kárt vallott — s az etédek intenciója alapján $\frac{3}{4}$ osztalékot kapott az etédi 94 véka gabonából.

S mert ez osztalék csonka maradt: a küsmődiek 24 véka adományát is e kulcs szerint osztotta ki az inségbizottság.

S e szerint Bálint Ferencz tényleg 2 $\frac{1}{4}$ vékával kevesebbet kapott, mint az, ki $\frac{1}{4}$, azaz egy egész osztalékban részesült.

A küsmődi eltérés azonban alig tesz ki pár litert.

E különbséget azonban elenyészteté inségbizottságunk az által, hogy másnap a kiosztatlan maradt etédi 9 véka paszulyból, 9 véka zabból, 21 koronányi pénzből, 14 korona értékű disznóköltségből, káposztából, 70 zsákból, 12 átalvetőből, 8—10 tarisznyából, 100 korona értékű ruhaneműből már egy teljes osztalékot kapott Bálint Ferencz is.

Tény az is, hogy az alsósófalvi 48 véka, a kibédi 60 véka, a szoloknai 40 véka, a siklódi 183 véka gabnából, e községekben gyűlt mintegy 80 koronából Bálint Ferencz $\frac{1}{4}$ -ed, azaz a legnagyobb osztalékot kapta teljes kárt vallott szomszédaival együtt.

A miniszteri magas 400 koronából szintén teljes osztalékot kapott Bálint Ferencz.

A siklódi ref. lelkészi hivatalhoz küldött s nagybárára ref. egyházak 80 korona adományából szintén teljes osztalékot kap Bálint Ferencz. Ez összeg az inségbiz. pénztárosánál, Györgyi Ferdinándnál van; a kiosztással várunk, míg nagyobb összeg leend együtt.

Ez a való igazság, minden egyéb bírszítés, mely a felsoroltakkal ellenkezik: rosszakaratu gyanúsítás, aljas rágalom.

Még egy sajnálatos tényt szó nélkül nem hagyhatok, azt t. i., hogy a pálfalvi róm. kath. plebános Pálfi Péterné siklódi ref. hitü égettét házától durván elszidta; mire nézve csak azt jegyzem meg, hogy Volafka Nándor debreczeni kath. püspök ur ő méltósága e sorok írójának 1898. évben e szavakkal adott néhány koronát egyik ref. templomom számára: „Krisztus szegényei” nem oszlanak felekezetre: egy Atya gyermekei; kitől lehet: segélyezendők.”

Ime az igazi pap; aki jó, erős katolikus ugyan; ám felül áll a particularizmuson, elfogultságon.

Fentírtakért egyéni, társadalmi és hivatalos állásommal szavatolván, maradok a tekintetes szerkesztő ur

kész szolgálja
Orbán József,
siklódi ref. lelkész, az inség-biz.
elnöke.

Hivatalos rész.

Versenyárgyalás. Szám ad: 204—902. m. H i r d e t m é n y. Udvarhelymegye alispánja 1902. évi márczius hó 8-án kelt 26-ik számú rendeletével a keresztur—zsákd—szentdemeteri törvényhatósági közút 20. 21 és 29—30 km. szakaszán levő 35 és 70 számú műtárgyak újbóli felépítését 790 K 81 f összeg erejéig engedélyezte. A fentemlített munkálatok fogatosításának biztosításának biztosítása czéljából az 1902. május hó 6-ik napjának d. e. 10 órájára az udvarhelymegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében a megye alispánja nevében tartandó zárt ajánlati versenyárgyalás hirdették. Versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5 százaléknyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatokat kitűzött nap délelőtt 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni. Ajánlatok az egyes műtárgyakra külön is jöhetnek, a költségvetéshez viszonyított százalékos árendés, vagy áremeléssel. A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban, naponkint megtekinthetők. Kelt Sz.-Udvarhelyt, 1902. évi április hó 16-án. D i ó s z e g h y, kir. főmérnök.

Juh-himlő. Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 6188—902. alisp. Udvarhely város polgármestere és valamennyi községi előljáróságnak. Közölni tétel végett értesitem, hogy a Zsombor község juh-állományában járványosan uralgott juh-himlő megszűnővén, a vonatkozó udvarzárlat feloldatott. Székelyudvarhelyt, 1902. évi április hó 21-én. Dr. D a m o k o s, alispán.

Szerkesztői üzenetek.

Szessziónak. A korcsmai hitelről szóló 1883. XXV. t. cz. értelmében és a vármegyei XI. sz. szabályrendelet szerint — a vendéglőkben, koresmákban és más italmérsi he-

lyiségekben — ide értve azon kereskedéseket is, melyek szesz italoknak kicsinyben való aladására joggal bírnak — a kiszolgáltattott szesz italok ára iránti követelések fejében bíróság megállapítható összeg Udvarhelyvármegye területére nézve 4 koronában van megállapítva. Az ennél magasabb összeg sem az adósnak, sem jogutódának követelésébe be nem számítható, meg nem ítéhető. Ezen hitellezések biztosítására költött zálog- és kezességi szerződések semmiek. A ki e törvény 22. és 23. §-ai határozatainak kijátszása czéljából valamely szinlelt ügylet, vagy váltó vagy más kötelező irat alakját használja fel: kihágást követ el s 30 napig terjedhető elzárással és 400 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. A bíraskodás ezen kihágás felett a kir. járásbírók hatásköréhez tartozik. A korcsmai hitelről szóló törvény 22—25. §-ainak szövege minden községben évenként szokott módon kihirdetendő és minden italmérsi helyiségben a vendégek által könnyen látható helyen, olvasható állapotban tartandó. Aki ezt nem teljesíti 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő a községi szegény-alap javára. — Ezek alapján tehát bátran följelentheti azt a koresmárost, aki szesz italokat hitelezett és mégis készpénz kölcsönről szóló kötelezvényt vagy váltót iratott alá önnel, mert az törvényellenes.

Több közleményünk térszűke miatt maradt ki.

Nyilt-tér.*

Ma, vasárnaptól kezdve mindennap Dréher-féle kőbányai friss világos sört csapolok. Minden vasár- és ünnepnapon Dréher-féle schwecháti módra készült sörről szolgállok. S miután a Koronay-féle vendéglő- és kerthelyiséget több évre kibéreltem, állandóan tartani fogom ezen világhírű sört. A nagyérdemű közönség szives támogatásába és eddig tapasztalt párfogásába ajánlva magamat, hálám jeléül pontos és előzékeny kiszolgálást biztosítok.

Kész szolgálattal:

Sándor István,
a Koronay-féle vendéglő- és
kerthelyiség bérloje.

* E rovat alatt közlöttekért felelősséget nem vállal a Szerk.

Apró hirdetések.

rovathban minden szót 4 filléért, vastagabb betűvel 8 filléért közel a kiadóhivatal.

Jó és olcsó asztali és csemegeborok Székely-Udvarhelyt Fernengel Gyulánál kaphatók.

Kitünő minőségű friss tea-sütemény kapható naponta Ernst György czukrászatában Székely-Udvarhelyt.

Féláron. Egyszerű könyvszekrény, eseléd-ágy, konyhaasztal s egyéb apróságok féláron eladók. Czím a kiadóhivatalban.

Szódavizgyártáshoz vállalkozó kerestetik. Szódavizgépem, összes tartozékaimmal — esetleges gyártási helyiséggel — átadom egy hasznabértőnek, vagy egy biztosítékkal bíró üzleti szellemű vállalkozónak átengedem köztelen haszonra való kezelésébe. Esetleg eladom a teljes berendezést részletfizetésre. A szódavizgyártás tisztességes kezelés mellett jó hasznót hajt. A gyártást bárki könnyen megtanulhatja. Értekezhetni KONCZ ÁRMIN gyógyszerésszel Sz.-Udvarhelyt.

Eladó háztelek a rajta levő épületekkel, a többet igénylők f. évi május hó 19-én d. e. 9 órakor a helyszínén tartandó magán árverezés útján. Részletes értesítés szerezhető a Vár-utca 443. szám alatti lakházban. 1—3.

Egy jó családból való fiut tanoncznak fölvesz Demeter Domokos fűszerkereskedő Székely-Kereszturon.

Eladó ház A vasuti állomással szemben, a Solymossy-utczában levő új kőház, melyben van 6 szoba, 1 konyha, 1 kamra, pince, 12 méter hosszú szin és kert 276 □ öl telekkel olcsón eladó, vagy hosszabb időre bérbeadó. Értekezni lehet: G ö r ö g Károlyllyal. 1—2.

Borela
tali borok ka
500 hectoliter
Jakabnál.

Jó szak
asszonyt ker
gyesen.

Műgyek
részére
nékülöz-
hetetlen

eléré-
sára

M

mely
nem

Ezen
eltáv-
brat
bajt.
himlő

Legk

A

Mar

M

Sz

Post

F

K

drog

R

Hamis-

tők bíró-

lag üldöz-

tetnek.

Raktár: N

Sz

302 szám, f

A szé

közhirre tes

bíroságnak

altal nyarad

venytársasá

altai, paraj

korondi Sz

1130 K töl

nei Parajd

esült követ

ket pár nar

nordó vas

pakkos szer

Parajd köz

neje Nan M

u. e. 9 ora

adatni, mel

Boreladás. Balavásári és küküllömenti finom, valódi új és ó-asztali borok kaphatók — 17—20 forintjával 1 hecto, 500 hectoliterig — Balavásáron Dr Hersch Jakabnál. 3—1

Jó szakácsnőt és gyermekek mellé egy megbízható leányt, vagy asszonyt keres Oberth József gyógyszerész Medgyesen.

Hirdetések.

A női szépség

elérésére, tökéletesítésére és fentartására legkitűnőbb és legbiztosabb a **FÖLDES-féle Margit Krém,**

mely vegytiszta, sem higányt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan és zsírmentes.

Ezen világhírű arczkenőcs pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfojtót, pattanást, b'ratkát (Mitesser) és minden más bőrbaját. Kisimítja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot fehérré, simává és üdévé varázsolja.

Legkitűnőbb óvszer a nap és szél befolyása ellen.

Ára: kis tégely 1 kor., nagy 2 kor. Margit hölgypor (3 színben) 1.20 fillér, Margit szappan 70 fillér, Margit fogpép (Zahnpasta) 1 kor., Margit arczvíz 1 kor.

Számtalan elismerő és köszönő levél! Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD.

Kapható minden gyógyszerertárban, drogeriában és illatszer-kereskedésben. Főraktár Székely-Udvarhelyen,

Koncz Armin, solymossy János gyógyszerertárakban,

Hamisítók bíróságilag üldözöttek.

Csodás, gyors hatás.

figetendők, esetleg a becsáron alul is a többet ígérőknek el fognak adadni.

Az árverési feltételek a bírósági végrehajtónál megtekinthetők. Ezuttal felhivatnak mindazok, kik a lefoglalt javak iránt elsőbbségi jogokat érvényesíthetni vélnek, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, alulírt végrehajtóhoz nyujtsák be,

mert különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár fölőlegére fognak utasíttatni.

Székelyudvarhelyi bírósági végrehajtótól. Sz.-Udvarhelyt, 1902. április hó 20-án.

BIRÓ SÁNDOR s. k., kir. végrehajtó.

Obendorfi répamag és angol perjefümag.

Mélyen tisztelt háziasszony!

Bátorkodom becses tudomására hozni, hogy **az elismert legjobb minőségű aradi lisztek**ből

állandó nagy raktárt tartok, valamint a fűszerszakmába vágó összes aruk nagy választékban vannak raktáron, ugyintén mindennemű gazdasági- és veteménymagvak a legolcsóbb árak szerint számíttatnak.

A nagyérdemű közönség pártfogását kérve, vagyok 52—8 teljes tisztelettel:

Tibád Ignác.

Szolid és pontos kiszolgálás.

Államlag ólmozott lőhere- és lőpor magvak.

Mindezen magvak a legolcsóbb árakban.

Egyedül valódi angol Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA.

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és ajánlva.

Az üvegek felszerelése a keresk. törvény mintavédelme alatt áll.

E balzsam belsőleg és külsőleg használható. Ez: 1. Utólérhetetlen hatású gyógyszer a tudóknak, a mellék minden kóros állapotokban, enyhíti a hurutot, csuapítja a váladékot, véget vet a fájdalmas köpögésnek s kigyógyítja a legregibb bajokat. 2. Kütünő hatása van a torokgyulladás, rekedtség és a többi torokajoknál. 3. Alaposan elűzi a lázakat. 4. Meglepően gyógyítja a gyomor- s a bél-betegségeket és szaggatásokat a testben. 5. Szeliden mozditja elő a székelést s a ver tisztulását, megtisztítja a veséket, megszabadít a buskomorságtól s a hypochondriától, javítja az atvégyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, odvasfogaknál és szájróhadáskor s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felbűfögést, a száznak s a gyomornak büzet. 7. Külsőleg csodálatos gyógyhatással bír a sebekre, új és régi forradásokra, orbáncz kiütést, varak, megfagyott s megégett tagokra, rüh, fekély s bőrduzzadás és repedés stb. esetében megszünteti a fejtájást, zugast, szaggatást, köszvényt, fülfájdalmat stb. Ügyeljünk mindig pontosan az itt látható zöld apacza vedjegyre. Hamisítástól legjobban megóv az, ha közvetlenül tőlem gyáramból rendelnek eredeti szab. kartonokban Auszria-Magyarország minden postaállomására bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 korona. Bosznia és Hercegovina részére 4 korona 40 fillér. Kevesebb nem küldetik széjjel. Szetküldés csak előrefizetés vagy előleg küldése mellett.

Miért szenved ön? holott minden fele s fajta, még oty régi sebre biztos gyógyulást talál és majdnem mindig elkerüli a fájdalmas és veszélyes operálást valamint amputálást

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcs

használatánál, rendkívül jó hatású, a sebek gyógyulásánál valamint a fájdalmak enyhítésénél utólérhetlen. A valódi centifólium kenőcs alkalmazható: A gyermekgyasok rossz természetű mellbajnál, szoptatók mellkeményedése, a tej elapadásánál, az orbánczok eseteiben, továbbá mindenféle régi servek, láb- és csontnyulások, sebek, folyások, dagadt lábak s csont-vevődéseknél, vágás szurás, lövés és ütés által előidezett sebeknél; az idegen testek, pl.: üveg, szálka, nomok' tövis, serét stb. eltávolításánál; mindenféle daganat, kinövés, képződmény, karbunkulus és ráknál; végre pokolvar, körömféreg, körömgüülés, a lábnek járasközben történt kisebesülése, fagyás és égetés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisesesülése, torokdaganat, meggyült vér, fülzugas stb., stb. eseteiben. — A szállítás kizárólag az összeg előre küldése mellett eszközöltenek. Két tégely csomagolással, postai szállítási díjjal együtt 3 korona 50 fillér. Számos eredeti bizonyítvány rendelkezésre áll. Arra kerék mindenkit, hogy óvakodjék a hatasnekiúti hamisítások vevesétől s arra ügyelni, hogy a tégelybe be van-e a fenti vedjegyem es ezégen: Thierry (Adolf) Limited gyogytára az „Orangyal-Progradában, egetve.

Ezen gyógytatásukban főülmulhatlan két szer nemcsak a romlásnak nincs kitéve, sőt ellenkezőleg, minél régibb, annál értékesebb és hathatósabb, nem art sem a fagy, sem a forróság, tehát minden évszakoan használható. Majdnem minden esetben segitenek es eredményei jaraak, legalább az orvos érkeztéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy hasonló földicsert érték- és hatásnélküli ugynevezett pótszereket venni, melyekert a pénz hasznátalanul dobják ki, hanem mindig ezen rég kipróbalt olesó és megbízható, emellett teljesen ártalmatlan, vitágnirú szereket kell használni, melyeknek minden családban az eshető-segekre keszenlétben kellene lenni. Hol otyant nem kapunk, mely a valódiság minden jelet magan viseli, rendeljük meg egyszerűen direkte es ezimezzük:

Thierry (Adolf) Limited „Orangyal-gyogyzertár“ Pragrada Rohitsch-Sauerbrunn mellett. Központi raktár Budapestén Török F. gyogyzertárban, Zágrábban Mittelbach S. gyogytárában es Bécsben Hradý L. gyogytárában.

A Richter-féle LINIMENTUM CAPS. COMP. Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvényél, csúznál es meghüleseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk es csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony“ vedjegyvel es a „Richter“ czégyezéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. es 2 k. árban a legtöbb gyogyzertárban kapható. Főraktár: Török József, gyogyzertársznél Budapestén.

Richter F. Ad. es társa, csász. es kir. udvari szállítók. Rudolfstad.

Raktár: Nagysolymosi Koncz Ármin gyogyzertára Székely-Udvarhelyt. 19—29

302 szám, folyó 1902. vh.

Arverési hirdetmény.

A székelyudvarhelyi kir. bírósági végrehajtó közhírre teszi, hogy székelyudvarhelyi kir. járás-bíróságnak V. 1382—1902. polg. számu végzése által nyaradszeredai Székely Takarékpénztár rész-venytársaságnak képviselve Palffy Minaly ügyvéd által, parajdi Szállasi György neje Nán Maria es korondi Szállasi Marton ellen 565 frt, illetőleg 1130 K toke s jarulekai iránti ügyben, alpereseknél Parajd községben összesen 2100 koronara be-esült következő javai, u. m.: egy pejszörű kancaza, két pár nam együtt, egy kassos prieska szekér, két nordó vasas kerekű szekér, egy nagy vásarra járó pakkos szekér es még 6-tól 11 tétel alatti ingók Parajd községében alperesek Szállasi György es neje Nán Maria nazánai 1902. majus no 17-en a. e. 9 orakor nyilvános arveresen el fognak adadni, melynél az egyes javak veteláron azonnal

Állattenyésztő gazdák figyelmébe!

Az „Alsófehérvár megyei Gazdasági Egyesület”
Nagy-Enyeden, 1902. május hó 4-én

Tenyészállat kiállítást rendez.

Díjazás alá esnek:

- I. Magyar erdélyi fajtánál: községi bikák, tehének, tenyésztehének és üszök.
 - II. Havasi, esetleg pinzgauai fajtánál: 2—3 éves bikák, tehének és üszök.
 - III. Bivalyok: Bivalybikák és tenyészbivaly-
tehének.
 - IV. Sertés: Kisbirtokosok kanjai.
 - V. Juhok: Kisbirtokosok kosai.
- Kitűzve 50 különböző díj 1000 K értékben.

Bejelentések intézendők Székelyhidy Viktor gazdasági egyesületi titkár urhoz Nagy-Enyedre, hol a kiállítást illetőleg bővebb felvilágosítás nyerhető.

„KEGYELET”

disztemetkezési intézet
Székely-Udvarhelyt, a Fötéren,
Barcsay Károly
divatüzletével egybekötve.

Temetkezéseket úgy helyben, mint vidéken legpontosabban, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig eszközöl.

Tempiók, kápolnák és termek, sőt egész udvarok gyászbavonását is elvállalja. Hullákat exhumáltat s bárholnan elszállíttat. Raktárt tart fa- és érc-
koporsókból, szemfödelek-, párnák-, szalagok- és egyéb gyászkelekből mindig nagy választékot. Új gyászkoosik fényes felszerelésekkel, testőrök s az összes temetési személyzet ruházata teljesen magyar. Fölve: olcsó és pontos kiszolgálás. 16—52

Hazai ipar! Szolid munka! Olcsó ár!

ALBERT PÉTER

Kovács-mester

Székely-Udvarhelyt, Kossuth-u. 74.

Állandó raktárt tart

legjobban elkészített és legkülönbözőbb
kivitelű modern

KOCSIKBÓL.

Használt kocsikat becserél, vagy kijavít a legpontosabban, szolid kivitelben és olcsó árak mellett.

Épület- és butorasztalos.

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy mindennemű az asztalos iparba vágó munkálatokat elvállalok, így jutányos áron és szolid kivitelben készítek szoba- és konyha-berendezéseket, gazdasági felszereléseket, épületek padlását, ajtókat és ablakokkal való felszerelését különösen ajánlom remek művi íróasztalaimat könyv- és irományállványaimat.

Községi jegyzői és bírói irodák teljes berendezését.

Jutányos árak, izléses munka!

Székely-Udvarhelyt, Szombatfalvi-utca. (Saját
49—53 házamban.)

BIRÓ FERENCZ.

Az „Oroszlánhoz” Székely-Udvarhelyt.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a helyi piacon egy a mai kor igényeinek megfelelő

FÜSZERKERESKEDÉST

nyitottam. A fűszerszakmába vágó összes áruk, a legkitünőbb minőségű aradi lisztek minden számban.

Finomított cukor, kávé, rizs, kásák, mindennemű gazdasági- és veteménymagvak, államilag olmozott arankamentes lóhere-, luczerna-, obendörfi répamagvak. Az idény beáltával zöld főzelékek, u. m.: saláta, karfiol, zöld-bab stb., stb. a legolcsóbb napi áron.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, vagyok

kitünő tisztelettel:

SZABADY JÁNOS.

5—12

Kitünő minőségű áru a jelszavam.

B

Grünwald Albert
butorkereskedő
Brassó,
Kapu-u. 47—49.
Legnagyobb
butorraktár
a Reinhart Fülöp
aradi butorgyáros
hírneves
készítményei
gyári árakon.

U

30 hálószoba
30 ebédlő
50 szalon és
több uriszoba
barock,
renaissance,
secessió és
ónémet stílusban
állandóan
raktáron van-
nak.

T

Nagy választék szalon- és futó szőnyegekben.
Párisi, berlini, brüsseli stb. selyem, peluche szőve-
tekben.

O

Kezkesedik kitünő minőségűt, rendkívüli olcsó árak mellett.
Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek.

R

52—48